

6. Іванкевич В. Відносно перерахунку заробітної плати / В. Іванкевич // Баланс-Бюджет від 24 травня 2010 р. – № 21. – С. 7.

7. Циганенко В. Перерахунок зарплати за січень-квітень і індексація у прикладах / В. Циганенко // Все про бухгалтерський облік від 24 травня 2010 р. – № 48. – С. 17-18.

8. Постанова «Питання оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» [Електронний ресурс] / Постанова «Питання оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» від 11 травня 2011 р. – № 524. – Кабінет Міністрів України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/Laws/show/524-2011-%D0%BF>.

9. Дереза І. Про щорічні відпустки та допомогу на оздоровлення / І. Дереза // Праця і зарплата від 7 листопада 2012 р. – № 41. – С. 14.

10. Коновал С. Щодо виплати допомоги на оздоровлення / С. Коновал // Праця і зарплата від 8 серпня 2012 р. – № 30. – С. 11.

11. Коновал С. Щодо допомоги на оздоровлення / С. Коновал // Праця і зарплата від 19 червня 2013 р. – № 23. – С. 16.

*Петров Р. А.,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри галузевих
правових наук НАУКМА*

ПРИНЦИП РІВНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ПРАЦІВНИКІВ В УГОДІ ПРО ПАРТНЕРСТВО І СПІВРОБІТНИЦТВО МІЖ ЄС ТА УКРАЇНОЮ

Угоди про партнерство і співробітництво (УПС) між ЄС та країнами СНД було підписано з Казахстаном, Киргизстаном, РФ, Україною, Білоруссю та Молдовою 1994 року, із Азербайджаном, Вірменією, Узбекистаном та Грузією – 1996 р., із Таджикистаном – 2010 р. Тільки десять із дванадцяти УПС сьогодні набрали чинності. Водночас строк дії більшості угод УПС (10 років) вже сплинув та щорічно пролонгується. Політичні мотиви є перешкодою для набрання чинності УПС із Білоруссю та Туркменістаном (останню підписано в березні 1998 р.).

У преамбулах УПС спеціально відсутні будь-які згадування про «процеси європейської інтеграції» або «цілі членства ЄС», як це міститься в УАЦЄ та УСА. Головною метою УПС є: розвиток тісних політичних відносин; сприяння торгівлі, інвестиціям та гармонійним економічним відносинам між сторонами, які підписали їх; підтримка співробітництва та зусиль країни, яка підписала УПС, після завершення її переходу до ринкової економіки. Створення зон вільної торгівлі між колишніми радянськими країнами та ЄС можливе лише за умови успішних економічних реформ. Інакше кажучи, УПС готують базу для

подальшого політичного та економічного співробітництва між сторонами з метою «створення основ взаємовигідного економічного співробітництва»; сприяння розвитку торгівлі, інвестицій та гармонійних економічних відносин». Цілі УПС опосередковано наголошують на перехідному характері угод, які зрештою можуть перейти в нову і досконалішу форму співробітництва.

УПС визнають існування історичних зв'язків та спільних цінностей, які поділяють Сторони, що їх підписали. В кожній УПС містяться «вагомі елементи», принципи захисту демократичних свобод і прав людини, а також принципи ринкової економіки. Недотримання цих принципів вважається серйозним порушенням угоди і може призвести до зупинення дії УПС в односторонньому порядку. Принцип вільного транзиту товарів є суттєвою умовою для досягнення цілей УПС, хоча його порушення не є наслідком тимчасового припинення дії УПС. Саме тому не дивно, що зміст «вагомих елементів» точно не сформульований в УПС. «Вагомі елементи» УПС містять міжнародні договори та документи загального характеру, тим самим залишаючи для ЄС широкі можливості політичного маневрування у відносинах із країнами СНД.

Перелік джерел міжнародного права, які підлягають імплементації сторонами УПС, представлений у багатьох міжнародних документах. Наприклад, УПС закріплює обов'язки сторін із визнання та застосування міжнародних принципів, які містяться в Підсумковому акті ОБСЄ, підсумкових документах наступних Мадридської та Віденської нарад, Документі Боннської конференції ОБСЄ з економічного співробітництва, Паризької хартії для нової Європи та Гельсінському документі ОБСЄ «Виклик часу змін» 1992 р.

Принцип недопущення дискримінації сторін відіграє суттєву роль у досягненні цілей УПС. Цей принцип застосовується щодо недискримінації громадян країн СНД та ЄС державних монополій комерційного характеру¹. Принцип недопущення дискримінації посідає суттєве місце серед зобов'язань в УПС. Цей принцип стосується практично всіх сфер секторального співробітництва УПС: оподаткування²; застосування захисних торговельних заходів³; умов, за яких товари купуються або реалізуються⁴; ставлення до працівників за ознакою громадянства стосовно умов праці, нагороди або звільнення, порівняно із [їх] власними громадянами⁵; заснування та діяльності компаній⁶; вільного надання послуг у сфері міжнародних морських перевезень⁷; доступу до судів та адміністративних органів сторін⁸.

¹ Див., наприклад, статтю 49 (2.4) УПС між ЄС та Україною. Відповідні заяви набирають чинності, починаючи з третього року після набрання чинності УПС між ЄС та РФ, та починаючи із четвертого року після набрання чинності УПС відповідно з Україною та Молдовою. Сторони УПС, що домовляються, «заявляють про свою готовність» забезпечити недопущення дискримінації громадян сторін та їх компаній.

² Див., наприклад, статтю 52 (7) УПС між ЄС та РФ.

³ Див., наприклад, статтю 19 УПС між ЄС та РФ.

⁴ Див., наприклад, статтю 53 (2.4) УПС між ЄС та РФ.

⁵ Див., наприклад, статтю 23 УПС між ЄС та РФ.

⁶ Див., наприклад, статтю 29 (3) УПС між ЄС та РФ.

⁷ Див., наприклад, статтю 39 (2) УПС між ЄС та РФ.

⁸ Див., наприклад, статтю 98 УПС між ЄС та РФ.

За рішенням у справі «*Simutenkov v Ministerio de Educación y Cultura, Real Federación Española de Fútbol*» Суд ЄС визнав, що положення про недопущення дискримінації працівників в УПС між ЄС та РФ мають пряму дію в правовій системі⁹. Більше того, в цьому рішенні Суд ЄС однозначно заявив, що обмежені цілі УПС між ЄС та РФ, які не передбачають ані асоціації, ані подальшого вступу РФ до ЄС, не перешкоджають тому, щоб «окремі його норми мали пряму дію» в правовій системі ЄС. УПС між ЄС та Україною містить схожі положення. Таким чином, норми про недопущення дискримінації працівників в УПС між ЄС та країнами СНД можуть мати пряму дію в правовій системі. Більше того, можна уявити, що норми УПС, які потенційно задовольняють усі умови прямої дії міжнародних договорів у правовій системі ЄС, можуть застосовуватися громадянами колишніх радянських країн у національних судах держав-членів ЄС. До таких норм УПС належать норми, які регулюють право доступу «ключового персоналу» компаній третіх країн на внутрішній ринок ЄС, права на вільне пересування територією ЄС з метою укладення контракту на надання послуг, а також норми про надання сторонам УПС РНС¹⁰. Пряма дія норм УПС у правових системах країн СНД залежить від їхнього конституційного законодавства. Проте, як свідчить практика, країни СНД не завжди зацікавлені у прямій дії норм УПС у національних правових системах. Це пояснюється тим, що країни СНД доволі часто застосовують неправомірний захист своїх слабких і вразливих галузей національної промисловості (виробництво автомобілів; електроніка; професійні послуги) від проникнення європейських конкурентів. З цією метою колишні радянські країни часто використовують сумнівні протекційні захисні схеми. Одна із таких схем мала місце в Україні, коли український уряд надав значні податкові пільги корейській компанії-інвестору «Деу» (англ. «Daewoo») на збанкрутілому національному автомобілебудівному заводі з метою виключення європейських конкурентів із ринку автомобілебудування в Україні¹¹.

УПС можна розглядати як доволі успішний інструмент зовнішньої політики ЄС. На теперішній час УПС уже вичерпали свій потенціал як правовий інструмент підтримки довгострокових відносин із країнами СНД. Зміст «*acquis*» ЄС у межах УПС сформовано таким чином, щоб забезпечити якнайшвидшу інтеграцію країн СНД у світову ринкову економіку. УПС містить великий обсяг «*acquis*» ЄС у сфері демократичних свобод та прав людини. Принципи ліберальної торгівлі, взаємодії та чесної конкуренції становлять основу двостороннього співробітництва між ЄС та країнами СНД. Крім того, компанії колишніх радянських країн можуть розраховувати на недискримінаційне ставлення до себе на внутрішньому ринку ЄС, якщо захочуть відкрити свої офіси в країнах-членах ЄС. В УПС заохочується

⁹ Справа C-265/03, *Simutenkov v. Ministerio de Educación y Cultura, Real Federación Española de Fútbol* [2005] ECR I-2579.

¹⁰ R. Petrov, "Rights of third country / NIS nationals to pursue economic activity in the EC", 4 (2) *EFA Rev.* 235-253 (1999).

¹¹ C. Hillion "Trade dispute overshadows entry into force of EC agreement", 6 *EU Focus* (1998).

зближення законодавства країн СНД із релевантним «acquis» ЄС, особливо у таких сферах, як конкурентне право та захист інтелектуальної власності. Правила СОТ повинні застосовуватися в торговельних відносинах між сторонами, незважаючи на те, що деякі із колишніх радянських країн досі не отримали членства у СОТ. На завершення можна зробити висновок, що УПС є угодами про партнерство початкового рівня без серйозних перспектив поглиблення двостороннього співробітництва.

Розвиток відносин між ЄС та країнами СНД передбачає постійне розширення обсягу «acquis» ЄС, що підлягає імплементації країнами СНД. Це є результатом додаткових ініціатив ЄС у межах своєї зовнішньої політики. Прикладом таких ініціатив є: 1) Загальні стратегії (не застосовуються в сучасній практиці ЄС із моменту набрання чинності Лісабонського договору)¹²; 2) Європейська політика сусідства (ЄПС) та політика «Східне Партнерство».

Таким чином, обсяг «acquis» ЄС, який належить імплемувати країнами СНД, не є статичним, а містить елементи, які віддзеркалюють динамічний характер зовнішньої політики ЄС щодо країн-сусідів. Така політика дотримується цілей утвердження демократичних свобод та принципів ринкової економіки в колишніх радянських країнах.

*Посполітак В. В.,
кандидат юридичних наук,
доцент, завідувач кафедри
гуманітарного розвитку
ПВНЗ «Міжнародний
інститут менеджменту»,*

НОВЕЛИ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ІНСТИТУТИ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ»: ПОЗИТИВИ І НЕГАТИВИ

Питання спільного інвестування стало актуальним в Україні після завершення сертифікатної приватизації державних підприємств. У другій половині 90-х років відбулося «розпорошення» невеликих пакетів акцій акціонерних товариств серед мільйонів фізичних осіб – громадян України. Це стало передумовою для того, щоб фахівці заговорили про ознаки «американської моделі» фондового ринку в Україні, головною з ознак якого є значна участь громадян США в інвестиційних процесах. Для ефективного функціонування фондового ринку було запропоновано започаткувати в Україні

¹² Статті 26, 28 та 29 Договору про ЄС. Загальна стратегія Європейської ради у відносинах із РФ (О J. 1999 L 157/1). Загальна стратегія Європейської ради щодо України (О J. 1999 L 331/1). Детальнішу інформацію про процедуру затвердження та прийняття загальних стратегій, а також їхню історію можна дізнатися з: C. Hillion, "Institutional Aspects of the Partnership Between the European Union and the Newly Independent States of the Former Soviet Union. Case Studies of Russia and Ukraine", 37 CML Rev. 1211-1235 (2000).